

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Червякова С.В., асистент

*ДВНЗ «Українська академія банківської справи
Національного банку України» (м. Суми, Україна)*

У сучасних умовах розвиток ринку цінних паперів виступає каталізатором зростання національної економіки, адже діяльність фінансових інститутів зумовлює перерозподіл фінансових ресурсів та створює умови для стимулювання інвестицій. Особливого значення набуває побудова системи взаємозв'язків між фінансовими інститутами в процесі реалізації їх функцій, що визначає ефективність функціонування ринку цінних паперів.

Орієнтація на інноваційну модель розвитку економіки України висуває сьогодні додаткові вимоги щодо рівня розвитку фінансових відносин, оскільки міцної внутрішньої економіки Україна може досягти лише за швидко зростаючого внутрішнього ринку, необхідною умовою існування і розвитку якого є своя міцна фінансова система. Зрозуміло, що самостійного фінансового ринку і міцної національної валюти ще недостатньо для досягнення високих темпів економічного зростання. Дуже важливо, визначивши довгострокові орієнтири розвитку економіки, забезпечити систему капіталом. Як один із способів збільшення обсягів капіталу виступає первинне публічне розміщення акцій (ІРО – англ.), що дасть можливість залучити довгострокові фінансові ресурси вітчизняним суб'єктам господарювання. Тому завдання формування національного ринку цінних паперів набуває особливої актуальності і передбачає, серед іншого, орієнтацію на збільшення капіталізації економіки.

Український ринок цінних паперів сьогодні через низьку ліквідність і обмеженість фінансових ресурсів у його учасників недостатньо ефективно виконує інвестиційної функції – понад 90% інвестицій в акції українські компанії залучають шляхом створення іноземних емітентів та продажу їх акцій за межами України. Для прикладу, якщо порівнювати ліквідність вторинного обігу, то, за оцінками експертів, середньоденний обіг акцій лише одного емітента (Ferretxpo) на LSE співставний з середньоденним обсягом торгів акціями на всіх фондових біржах України.

З огляду на вищезазначене, питання вдосконалення інфраструктури ринку цінних паперів є надзвичайно важливим для

кожної національної економіки й особливої актуальності воно набуває для України, оскільки однією з фундаментальних диспропорцій національної економіки є невідповідність між темпами економічного зростання та темпами розвитку ринку цінних паперів, що призводить до обмежень суб'єктів господарювання у використанні фінансових ресурсів і, зрештою, не дозволяє підприємствам ефективніше задовольняти економічні потреби.

Забезпечення сталого розвитку локального фондового ринку України та його інфраструктури потребує вирішення широкого кола завдань, одним із яких є якнайшвидше суттєве розширення пропозиції цінних паперів з високими інвестиційними характеристиками. Дефіцит зазначених цінних паперів відчувається учасниками ринку вже досить давно і вкрай негативно впливає на перспективи розвитку ринку, розширення кола його учасників та підвищення якості його інфраструктури (через обмеженість інструментарію біржової торгівлі, складнощі для інвесторів у формуванні диверсифікованих портфелів цінних паперів, відсутність дієвих інструментів хеджування цінних і валютних ризиків, відсутність інтересу до ринку з боку іноземних інвесторів тощо).

З огляду на це основними цілями розвитку вітчизняного ринку цінних паперів в контексті реалізації концепції сталого розвитку мають стати:

- активізація публічного ринку акцій (та ширше – всього фондового ринку), що має на меті активізацію залучення на ринок локальних інвесторів та вирішення проблеми дефіциту в Україні цінних паперів з високими інвестиційними характеристиками;

- розширення лінійки інструментів інвестування в Україну та можливість диверсифікації активів, що є актуальним як для національних, так і для міжнародних інституційних інвесторів та має призвести до збільшення обсягів портфельних інвестицій, які є не менш важливою складовою залучення до України капіталу, аніж прямі іноземні інвестиції;

- побудова більш ефективного локального фондового ринку з інфраструктурою, що відповідає б кращим міжнародним практикам;

- інтеграція України до міжнародного фондового ринку шляхом взаємодії українських та іноземних регуляторів фінансових ринків;

- імплементація кращих міжнародних практик (щодо розкриття інформації емітентом та стандартів корпоративного

управління відповідно до вимог іноземних фондових бірж тощо) в практику роботи на українському просторі фондового ринку;

- гармонізація нормативно-правових актів, виданих державними регуляторами у межах їх владних повноважень;

- поліпшення взаємодії української та міжнародних депозитарних систем.

Як наслідок, можна очікувати на розширення кола емітентів та інвесторів на українському фондовому ринку (зокрема, за рахунок міжнародних операторів), суттєве зростання ліквідності, збільшення інструментарію, появу стимулів для інтеграції інфраструктури фондового ринку з міжнародним ринком капіталів та інші драйвери розвитку.

Червякова, С.В. Розвиток вітчизняного ринку цінних паперів в контексті реалізації концепції сталого розвитку [Текст] / С.В. Червякова // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми: СумДУ, 2013. — Т.1. — С. 278-280.